

7. zasadnutie Hlavného výboru Slovenskej astronomickej spoločnosti pri Slovenskej akadémii vied

Dátum a miesto konania:

8. december 2022, od 13:00 hod.

Online (<https://bbb.science.upjs.sk/b/doc-dnd-mru>)

Program:

1. Informácie o činnosti predsedníctva HV SAS pri SAV
 - a. IAU ([DQS](#), [CPS](#)), EAS ([org. členstvo](#), DQS, výbory), SZA ([VZ SZA](#), [PRs](#)) (R. G.)
 - b. Zasadnutie RSVS (M.V.)
 - c. Plán činnosti 2023 (E.K.)
 - d. Správa o činnosti 2022 (E.K.)

2. Informácia o príjmoch a čerpaní finančných prostriedkov (Ľ.H.)
 - a. Dotácia a čerpanie RSVS na jednotlivé aktivity 2022 (Ľ.H.)
 - b. Výber členského na rok 2023, výška členského na rok 2024 (Ľ.H.)
 - c. Informácia o činnosti revíznej komisie (M.G.)

3. Agenda SAS pri SAV
 - a. Odbočka Žilina (J.M.)
 - b. Spoločné sekcie SAS pri SAV a SZA (R.G.)
 - c. 20. zjazd SAS pri SAV
 - zmena stanov SAS pri SAV (R.G.)
 - návrh na čestných členov
 - delegáti
 - spôsob financovania zjazdu
 - d. Prijatie nových členov (Ľ.H.)
 - e. Zrušenie členstva (Ľ.H.)
 - f. Databáza členov SAS pri SAV (E.K.)
 - g. Ekonomický softvér (Ľ.H.)

4. Aktivity SAS pri SAV v roku 2022
 - a. [Astronomické štvrtky SAS pri SAV](#), [Medzinárodná konferencia mladých astronómov](#) (R.G.), [Bezovec 2022 – Konferencia o dejinách astronómie](#) (R.G.), [Astronomická olympiáda](#) (M.V.), [Csereho cena, Astrofilm 2022](#) (M.V.), [Variable 2022](#), [KOLOS 2022](#) (R.G.), [Svieťme si na cestu...nie na hviezdy](#) (P.R.) Týždeň vedy a techniky 2022 (E.K.)

5. Rôzne
 - a. [NameExoWorlds 2022](#) (R.G.)
 - b. [Astronomický sprievodca krajinami V4](#) (R.G.)
 - c. [Grantová schéma Predsedu vlády SR](#) (R.G.)

Siedme zasadnutie Hlavného výboru SAS pri SAV sa konalo prostredníctvom videokonferencie vo štvrtok 8. decembra 2022. Zasadnutie prebehlo podľa schváleného programu.

1a) R.G. privítal účastníkov stretnutia a informoval ich o záveroch komisie pre mierové využitie vesmíru IAU. Slovensko sa stalo signatárom tejto iniciatívy, ktorá sa stala základom pre činnosť tejto komisie. IAU založila úrad venový problematike ochrany tmavej a rádiovotichej oblohy. Tento úrad bol založený s cieľom zmierniť dôsledky vypúšťania megasústav satelitov. SAS pri SAV je zároveň pridruženým členom pre sekciu vzdelávanie a zapojenie verejnosti. Federálny úrad pre komunikáciu USA, ktorý odsúhlasil Starling 1. generácie, odsúhlasil len časť pre 2. generáciu a zriadil komisiu, ktorá so tomu bude venovať. Podobnú aktivitu na ochranu D&QS vyvíja aj EAS. SAS pri SAV sa stala kolektívnym členom EAS. Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu uhradilo členský poplatok v EAS vo výške 1 000 €. R.G. kontaktoval delegátov Slovenska v ESA, pretože téma ochrany prirodzenej nočnej oblohy pozitívne rezonuje aj jej pôde.

R.G. sa začiatkom júla zúčastnil valného zhromaždenia SZA. Pochválil aktívnu spoluprácu s novým vedením SZA. SZA prejavilo záujem stať sa členom Spoločnosti. Tento krok vyžaduje zmenu stanov SAS pri SAV.

R.G. informoval o poradnom výbore EAS pre diverzitu a inklúziu a poradnom výbore pre udržateľnosť astronómie. EAS vyzýva na schválenie zástupcu zo Slovenska, ktorý by bol kontaktom pre sprostredkovanie informácií.

1b) M.V. informoval o zasadnutí RSVS. Materiály, podklady a plány, žiadosť o finančný príspevok treba dodať do 15. januára 2023. Na stretnutí RSVS sa hovorilo o problematike publikovania v open access. Tým, že EU zavádza systém otvoreného prístupu, samotná úhrada za publikáciu sa posúva na samotných autorov prác. Preto vzniká snaha o vytvorenie fondu na úhradu publikovania v Open Access. RSVS podporial súťaž ESET Science. Ľ.H. informoval o úhrade poplatku RSVS na rok 2023 v decembri 2022.

1c) E.K. vyzval všetkých garantov podujatí, vedúcich odbočiek, sekcií na zaslanie podkladov do plánu činnosti Spoločnosti na rok 2023. Na základe zaslaných podkladov Predsedníctvo SAS pri SAV pripravilo návrh plánu činnosti na rok 2023 a predložilo ho členom HV SAS pri SAV. Plánovaná výška žiadostí výrazne presahuje výšku bežne pridelených prostriedkov. HV SAS pri SAV diskutoval o predložennom návrhu aj v súvislosti s rastúcimi cenami služieb a materiálov a organizovaním zjazdu Spoločnosti. Pri tvorbe plánu sa prihliada aj na spôsob využívania členských príspevkov na odbočkách a samotnou Spoločnosťou. R.G. vyjadril obavy o výšku podpory od RSVS, vzhľadom na rastúce ceny je podpora reálne výrazne nižšia. Ľ.H. poprosil garantov aby zrealizovali plánované čerpanie podpory na služby a materiál.

E.K. vyzve garantov, členov sekcií a odbočiek o zaslanie podkladov k správe o činnosti Spoločnosti v roku 2022.

2a) Ľ.H. informoval o čerpaní dotácie RSVS v roku 2022. Dotácia bola vyčerpaná k 2. decembru 2022. Poďakoval za včasné zasielanie účtovných dokladov. Tak ako v roku 2022, aj v roku 2023 bude dotácia pridelená mesačne vo výške 1/12 schválených prostriedkov. Konštatoval, že Spoločnosť má dostatočné finančné krytie na organizovanie 19. zjazdu.

Spoločnosť nemala v roku 2022 iné zdroje financovania okrem členských príspevkov a podpory RSVS.

R.G. informoval o projekte Astronomický sprievodca po krajinách V4, ktorý je podporený do roku 2024. Z rezervy predsedu vlády SR sme získali financovanie projektu S Ďalekohľadom na cestách. Na tieto malé projekty sme získali násobné financovanie ako na podporu RSVS.

2b) Ľ.H. otvoril bod o výbere členského na rok 2023. Výber nie je ukončený a stane sa tak v najbližších dňoch. Celkovo je výber dobrý. Členovia odbočky v Tatranskej Lomnici uhradili členské, s výnimkou jedného člena. Odbočky SAS pri SAV v Hurbanove, Hlohovci a B. Bystrici prijali 100% plánovaných členských príspevkov. Na odbočke v Bratislave sa vyzbierali $\frac{2}{3}$ plánovaného členského a na odbočke v Prešove cez 50%. V Žilinskej odbočke sa podarilo dodatočne vybrať časť členského za rok 2022. Ľ.H. nemá informáciu o výbere na rok 2023. E.K. navrhoval uvažovať o zvýšení členského aj vzhľadom na množstvo nákladov na činnosť Spoločnosti a klesajúcu podporu RSVS. Ak by sme aj zvýšili členské o 3 eurá, reálne vyzbierame o 300 € viac, čo je stále nedostatočné. R.G. navrhol tému razantného navýšenia, alebo systémového navyšovania členského prerokovať až na zjazde Spoločnosti. Rokovaním na zjazde sa k nej budú môcť vyjadriť zástupcovia všetkých členov Spoločnosti, nielen HV SAS pri SAV. Odbočky budú o stanovení výšky členského na zjazde Spoločnosti, ako aj návrhu na zmenu stanov, informované pred voľbou delegátov. Výška členského na rok 2024 ostáva nezmenená, pretože výber je do konca októbra 2023. Zjazd určí výšku členského až na rok 2025.

Uznesenie č. 10/22: HV SAS pri SAV jednomyselne stanovuje výšku členského na rok 2024 na 12 € a zľavnené členské na 6 €.

2c) K.Ž. predniesla správu revíznej komisie SAS pri SAV. RK SAS pri SAV skontrolovala doklady Spoločnosti od konca roka 2020 do 30. júna 2022. RK konštatuje správnosť čerpania a evidencie dokladov. RK upozornila na uvádzanie č.ú. prijímateľa v prípade vyúčtovania cestovných nákladov. E.K. poďakoval RK za kontrolu účtovných dokladov a upozornenie na drobné nedostatky. RK plánuje návštevu SAS pri SAV v Tatranskej Lomnici v júni, alebo júli 2023, kde vypracuje správu za celé funkčné obdobie a predloží ju na zjazde Spoločnosti.

3a) J.M. odpovedal na otázky o činnosti odbočky v Žiline. Nie je v úzkom kontakte s predsedom odbočky M. Znášikom. V roku 2022 sa nekonala schôdza odbočky ZA a teda nevie sa vyjadriť k fungovaniu odbočky. Posledná komunikácia s predsedom odbočky bola v decembri 2021. K zlepšeniu opätovnej komunikácie je potrebné získať nové kontakty na odbočku. Taktiež je potrebné podporiť aktivitu odbočky a získať nových členov. J.M. navrhuje znova osloviť predsedu odbočky, či je ochotný pokračovať vo vykonávaní svojej funkcie. Poukázal na problém získavania a udržania členov nielen v SAS pri SAV. R.G. poprosil J.M. aby spolu s predsedom odbočky iniciovali zvolanie schôdze, podľa možností, už začiatkom roka 2023.

3b) Spoločné sekcie SAS a SZA. Aktivita niektorých spoločných sekcií SAS pri SAV a SZA je na nižšej úrovni. R.G. pripomenul, že jednou z hlavných úloh spoločných sekcií je aj aby sa do odbornej organizačných aktivít zapojilo viac členov. Je možné, že budeme iniciovať stretnutia s vedením sekcií a diskutovať o možnostiach ich podpory a riešenia prípadných problémov.

3c) R.G. Rok 2023 je zjazdovým a volebným rokom SAS pri SAV. Za miesto zjazdu navrhuje rekreačné zariadenie UPJŠ v Danišovciach. Podobne ako v minulosti navrhuje zorganizovanie konferencie *Astronomické Slovensko*, ktorá bude predchádzať samotnému zjazdu Spoločnosti. Voľným septembrovým termínom je 27.-30. deň. Predsedníctvo HV SAS pri SAV čo najskôr pripraví podklady k zjazdu pre odbočky, aby mohli byť prerokované na jednotlivých schôdzach odbočiek. V súvislosti so zjazdom členovia SAS pri SAV pripraví aj zmeny stanov Spoločnosti. Zásadnou zmenou, ktorú navrhuje R.G., je kolektívne-inštitucionálne členstvo v Spoločnosti. Diskusia o navrhovaných zmenách stanov prebehne najprv v rámci HV SAS pri SAV a následne bude diskutovaná a doplnená na jednotlivých odbočkách Spoločnosti ešte pred samotnou voľbou delegátov zjazdu. M.V.: Slovenská ústredná hvezdáreň v Hurbanove víta možnosť spolupodieľať sa na aktivitách súvisiacich so vzájomnou spoluprácou hvezdární, Spoločnosti a SÚH a popularizáciou astronómie na Slovensku.

3d) L.H. predstavil uchádzačov o členstvo v Spoločnosti. Na Spoločnosť bolo doručených päť prihlášok. **Uznesenie č. 11/22:** HV SAS pri SAV jednomyseľne prijíma žiadateľov o členstvo v SAS pri SAV. Zoznam prijatých členov je neverejnou prílohou č. 1 tejto zápisnice.

3e) HV SAS pri SAV nebol doručený návrh na zrušenie členstva. Z dôvodu straty záujmu o členstvo v SAS pri SAV a dlhodobého neplatenia členského L.H. navrhuje ukončiť členstvo štyrom členom. **Uznesenie č. 12/22:** HV SAS pri SAV jednomyseľne ukončuje členstvo členom uvedeným v neverejnej prílohe č. 2 tejto zápisnice.

3f) E.K. a R.B. informovali o sprístupnení databázy členov Spoločnosti. Na AsÚ SAV aktuálne prebieha proces reorganizácie služieb tretím stranám. Webové a iné serverové služby Spoločnosti budú postupne presunuté na nový, samostatný server. AsÚ SAV zakúpil tento server v decembri 2022. Následne, po inštalácii operačného systému, nainštalujeme databázu na nový server. R.G. poprosil o test softvéru databázy pred jeho inštalovaním.

3g) L.H. vyjadril požiadavku na zakúpenie softvéru na jednoduché účtovníctvo. Súčasný softvérový balík už nevyhovuje aktuálnym požiadavkám (kompatibilita s novými operačnými softvérmi, bezpečnostné aktualizácie, IBAN atď). RSVS potvrdila, že nemá požiadavku na konkrétny softvér a odporúča riešiť výber softvéru individuálne. **Uznesenie č. 13/22:** HV SAS pri SAV poveril predsedníctvo aby zabezpečili ekonomický softvér na ďalší rok.

4a) S.K. informoval o úspešnej expedícii Herkulidy, ktorá sa uskutočnila v kooperácii s FMFI UK Bratislava a Arizonskou Univerzitou. Odporovaná bol *predmaximová* a *maximová* noc. Výsledky boli prezentované na medzinárodnej meteorickej konferencii. R.G. stručne informoval o aktivitách SAS pri SAV. M.V. sa vyjadril k zmene financovania Astronomickej olympiády. SÚH bude vo vyššej miere finančne podporovať toto podujatie, SÚH bude vyhlasovateľom tohto podujatia, podporeného ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu. AO sa vráti k modelu dvoch kategórií, ZŠ a SŠ a plánuje organizovať viac úrovní súťaže (školská, okresná, krajská, štátna). Cieľom reorganizácie súťaže je rozšírenie základne súťažiacich a udržanie vysokej úspešnosti súťažiacich na medzinárodnej AO. P.R. stručne informoval o súťaži Sviet'me si na cestu .. nie na hviezdy.

5a) R.G. NameExoWorlds 2022 bolo medializovaná a verejnosť zaslala kvalitné návrhy na pomenovanie planét. S.K. poznamenal, že napriek zapojeniu jednotlivcov z rôznych skupín (amatérov, verejnosť, rôzne profesie) komplikuje účasť na výzve vyrábanie videoprezentácie.

R.G. upresnil, že sa nejedná o profesionálne videá, skôr o využitie modernej formy komunikácie a prezentácie.

5b) R.G.: Astronomický sprievodca - online databáza zaujímavých miest v krajinách V4 bol predstavený na júnovom HV SAS pri SAV. Súťaž na zaslanie podkladov bola vyhlásená spolu so SÚH v Hurbanove a je zverejnená na stránkach SAS pri SAV. Od knižnej publikácie Astronomického sprievodcu sa upustilo.

5c) R.G. informoval o úspešnej žiadosti a podpore projektu S ďalekohľadom na cestách, ktorý sa aktuálne čerpá.

R.G. poďakoval zúčastneným za bohatú činnosť pre celú astronomickú komunitu na Slovensku.

V Tatranskej Lomnici 8. decembra 2022

Zapísal: Mgr. Emil Kundra, PhD., tajomník SAS pri SAV
Pripomienkovali: doc. RNDr. Rudolf Gális, PhD., predseda SAS pri SAV
Mgr. Ľubomír Hambálek, PhD., hospodár SAS pri SAV

Príloha č. 1. Zoznam členov, ktorí boli prijatý Uznesením č. 11/22 SAS pri SAV. Bod 3d) zápisnice.

Ľubomíra Hujsová
Radovan Laščák
Štefan Kubánek
Pavol Gajdoš
Theodor Pribulla

Príloha č. 2. Zoznam členov, ktorým bolo ukončené členstvo Uznesením č. 12/22 SAS pri SAV. Bod 3e) zápisnice.

Vladimír Bezuch
Oľga Klimová
Ľuboš Leščinský
Jaroslav Murín